

Z A K O N
O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU VLADE
REPUBLIKE SRBIJE I VLADE REPUBLIKE
MAKEDONIJE O RAZMENI I UZAJAMNOJ ZAŠTITI
TAJNIH PODATAKA

Član 1.

Potvrđuje se Sporazum između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Makedonije o razmeni i uzajamnoj zaštiti tajnih podataka, potpisan 28. februara 2014. godine, u Beogradu, u originalu na srpskom, makedonskom i engleskom jeziku.

Član 2.

Tekst Sporazuma na srpskom jeziku glasi:

**SPORAZUM
IZMEĆU
VLADE REPUBLIKE SRBIJE
I
VLADE REPUBLIKE MAKEDONIJE
O RAZMENI I UZAJAMNOJ ZAŠTITI TAJNIH PODATAKA**

Vlada Republike Srbije i Vlada Republike Makedonije (u daljem tekstu: „strane”),

u skladu sa potpisanim bilateralnim i multilateralnim sporazumima o jačanju političke, vojne, bezbednosne i ekonomske saradnje,

postigavši dogovor da vode razgovore o političkim i bezbednosnim pitanjima, prošire i učvrste svoju saradnju,

svesne promena političke situacije u svetu i uzimajući u obzir važnu ulogu međusobne saradnje u cilju stabilizacije mira, međunarodne bezbednosti i uzajamnog poverenja,

uviđajući da dobra saradnja može da zahteva razmenu tajnih podataka između strana,

u želji da uspostave pravila za uzajamnu zaštitu tajnih podataka koji će biti primenjeni na sve sporazume o saradnji i ugovore s tajnim podacima između strana, a koji sadrže ili podrazumevaju pristup tajnim podacima,

sporazumele su se o sledećem:

Član 1.

Cilj

Cilj ovog sporazuma je da obezbedi zaštitu tajnih podataka koji se obično stvaraju ili razmenjaju između strana.

Član 2.

Definicije

Radi primene ovog sporazuma navedeni pojmovi imaju sledeće značenje:

1) **tajni podaci** jesu svi podaci bez obzira na njihovu formu, uključujući predmete i objekte odnosno njihove delove koje je potrebno zaštititi od neovlašćenog pristupa, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom država strana;

2) **„potrebno je da zna”** jeste potreba da se ostvari pristup tajnim podacima u okviru opisa poslova za određeno radno mesto i radi obavljanja određenog zadatka;

3) **neovlašćeni pristup tajnim podacima** jeste svaki oblik otkrivanja, zloupotrebe, oštećenja, davanja na uvid, uništenja, gubitka ili bilo koja radnja koja za posledicu ima povredu bezbednosti tajnih podataka;

4) **stepen tajnosti** jeste kategorija kojom se označava važnost tajnih podataka, stepen za ograničeni pristup njima i nivo njihove zaštite koji strane primenjuju u skladu s nacionalnim zakonodavstvom;

- 5) **oznaka tajnosti** jeste oznaka koja ukazuje na stepen tajnosti tajnog podatka;
- 6) **strana porekla** jeste strana koja stvara ili prenosi tajne podatke strani prijema;
- 7) **strana prijema** jeste strana koja prima tajne podatke;
- 8) **organ nadležan za zaštitu tajnih podataka** jeste organ koji sprovodi nacionalnu politiku zaštite tajnih podataka, obavlja celovitu kontrolu u ovoj oblasti i nadležan je za primenu ovog sporazuma u skladu s nacionalnim zakonodavstvom;
- 9) **ugovarač** jeste fizičko ili pravno lice koje ima poslovnu sposobnost da zaključuje ugovore, odnosno ugovorna strana u ugovoru s tajnim podacima u skladu sa odredbama ovog sporazuma;
- 10) **ugovor s tajnim podacima** jeste ugovor ili podugovor uključujući pregovore pre njihovog zaključivanja između dva ili više ugovarača koji sadrži tajne podatke ili obezbeđuje pristup njima;
- 11) **bezbednosni sertifikat za fizičko lice** jeste rešenje koje je izdao organ nadležan za zaštitu tajnih podataka u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i kojim se potvrđuje da je lice prošlo bezbednosnu proveru za pristup tajnim podacima;
- 12) **bezbednosni sertifikat za pravno lice** jeste rešenje koje je izdao organ nadležan za zaštitu tajnih podataka u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i kojim se potvrđuje da je pravno lice prošlo bezbednosnu proveru za pristup tajnim podacima;
- 13) **treća strana** jeste država, organizacija, pravno lice i fizičko lice koje nije strana u ovom sporazumu.

Član 3.

Stepeni tajnosti

Strane su saglasne da navedeni stepeni tajnosti ekvivalentni i podudarni sa stepenima tajnosti utvrđenim nacionalnim zakonodavstvom svake od strana:

Za Republiku Srbiju	Za Republiku Makedoniju	Engleski ekvivalent
DRŽAVNA TAJNA	DRŽAVNA TAJNA	TOP SECRET
STROGO POVERLJIVO	STROGO DOVERLIVO	SECRET
POVERLJIVO	DOVERLIVO	CONFIDENTIAL
INTERNO	INTERNO	RESTRICTED

Član 4.

Organi nadležni za zaštitu tajnih podataka

1. Organi nadležni za zaštitu tajnih podataka strana su:

za Republiku Srbiju:

Kancelarija Saveta za nacionalnu bezbednost i zaštitu tajnih podataka
Nemanjina broj 22-26

11000 Beograd

za Republiku Makedoniju:
Direkcija za bezbednost tajnih podataka
Vasko Karangeleski broj 8
1000 Skoplje

2. Organi nadležni za zaštitu tajnih podataka uzajamno se obaveštavaju o nacionalnom zakonodavstvu koje uređuje zaštitu tajnih podataka i razmenjuju podatke o bezbednosnim standardima, procedurama i praksama za zaštitu tajnih podataka.

3. Organi nadležni za zaštitu tajnih podataka mogu da obavljaju međusobne konsultacije radi ostvarivanja bliže saradnje u primeni ovog sporazuma.

Član 5.

Mere za zaštitu i pristup tajnim podacima

1. Strane primenjuju sve propisane mere za zaštitu tajnih podataka koji se razmenjuju u skladu sa ovim sporazumom ili nastaju na osnovu ugovora s tajnim podacima, u skladu s nacionalnim zakonodavstvima svojih država. Takvim tajnim podacima obezbeđuje se isti nivo zaštite kao nacionalnim tajnim podacima ekvivalentnog stepena tajnosti u skladu sa članom 3. ovog sporazuma.

2. Strana porekla pismeno obaveštava stranu prijema o svakoj promeni stepena tajnosti ustupljenih tajnih podataka radi primene odgovarajućih mera bezbednosti.

3. Pristup tajnim podacima odobrava se na osnovu bezbednosnog sertifikata za fizička, odnosno pravna lica koje je izdato u skladu s nacionalnim zakonodavstvom svake od strana.

4. Strana prijema:

a) daje na uvid tajne podatke trećoj strani samo na osnovu prethodne pisane saglasnosti strane porekla;

b) označava tajne podatke stepenom tajnosti koji je ekvivalentan stepenu tajnosti koji im je dodelila strana porekla;

c) koristi tajne podatke samo u onu svrhu za koju su dostavljeni.

5. U slučaju da drugi sporazum zaključen između strana sadrži strože odredbe

u vezi sa razmenom odnosno zaštitom tajnih podataka, primenjivaće se odredbe tog sporazuma.

Član 6.

Prenos tajnih podataka

1. Prenos tajnih podataka obavlja se diplomatskim putem ili preko vojnih i drugih kurirskih službi koje su odobrili organi nadležni za zaštitu tajnih podataka. Strana prijema je dužna da pisanim putem potvrdi prijem tajnih podataka.

2. Ako se prenose veće pošiljke koje sadrže tajne podatke, organi nadležni za zaštitu tajnih podataka dogovaraju se i pisanim putem odobravaju prevozna sredstva, pravac kretanja i mere bezbednosti na osnovu razmatranja svakog pojedinačnog slučaja.

3. Strane prenose tajne podatke drugim odobrenim sredstvima prenosa u skladu sa bezbednosnim procedurama o kojima su se dogovorili organi nadležni za zaštitu tajnih podataka.

4. Službe bezbednosti strana mogu neposredno razmenjivati tajne podatke u okviru svog delokruga u skladu sa odredbama ovog sporazuma.

Član 7.

Označavanje tajnih podataka

1. Strana prijema označava tajne podatke koje je primila u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom.

2. Kopije i prevodi tajnih podataka označavaju se i s njima se rukuje na isti način kao sa originalima.

Član 8.

Umnožavanje i prevođenje tajnih podataka

1. Podaci stepena tajnosti DRŽAVNA TAJNA / DRŽAVNA TAJNA / TOP SECRET prevode se ili umnožavaju samo u izuzetnim slučajevima na osnovu prethodne pisane dozvole strane porekla.

2. Umnožene kopije tajnih podataka označavaju se oznakama tajnosti kao i originali. One se kontrolišu kao i originali tajnih podataka, a njihov broj ograničen je na broj koji je potreban u službene svrhe.

3. Sve prevode tajnih podataka vrše lica koja su prošla bezbednosnu proveru. Prevod se označava oznakom tajnosti kao i original i sadrži napomenu na jeziku prevoda u kojoj se navodi da sadrži tajne podatke dobijene od strane porekla.

Član 9.

Uništavanje tajnih podataka

1. Tajni podaci uništavaju se tako da se onemogući njihova delimična ili potpuna rekonstrukcija.

2. Podaci stepena tajnosti DRŽAVNA TAJNA / DRŽAVNA TAJNA / TOP SECRET ne uništavaju se i vraćaju strani porekla.

3. Strana porekla može dodatnom oznakom, odnosno dostavljanjem naknadnog pisanog obaveštenja zabraniti umnožavanje, izmenu ili uništavanje tajnih podataka. Ako je uništavanje tajnih podataka zabranjeno oni se vraćaju strani porekla.

4. U slučaju vanredne situacije, kada nije moguće zaštititi tajne podatke ili ih vratiti strani porekla, tajni podaci se odmah uništavaju. Strana prijema je dužna da o uništavanju tajnih podataka pisanim putem obavesti stranu porekla.

Član 10.

Ugovori s tajnim podacima

1. Ugovori s tajnim podacima zaključuju se i primenjuju u skladu s nacionalnim zakonodavstvom država strana. Svaka strana na zahtev organa nadležnog za zaštitu tajnih podataka dostavlja potvrdu da je predloženom ugovaraču izdat odgovarajući bezbednosni sertifikat za pravno lice. Ako predloženi ugovarač

nema odgovarajući bezbednosni sertifikat za pravno lice, organ nadležan za zaštitu tajnih podataka svake strane može da zahteva da se prema njemu pokrene postupak bezbednosne provere.

2. Bezbednosni prilog je sastavni deo svakog ugovora, odnosno podugovora s tajnim podacima u kojem ugovarač strane porekla precizira koji se tajni podaci ustupaju strani prijema i koji je stepen tajnosti dodeljen tim podacima.

3. Obaveza ugovarača da zaštiti tajne podatke podrazumeva sledeće:

a) otkrivanje tajnih podataka samo licima kojima je prethodno izdat odgovarajući bezbednosni sertifikat za fizička lica, koja postupaju prema principu „potrebno je da zna”, a zadužena su da izvrše ugovor s tajnim podacima;

b) prenos tajnih podataka pomoću sredstava koja su u skladu sa odredbama ovog sporazuma;

c) procedure i mehanizme za prosljeđivanje izmena do kojih može doći u vezi s tajnim podacima;

d) korišćenje tajnih podataka na osnovu ugovora s tajnim podacima samo u one svrhe koje su u vezi sa realizacijom ugovora;

e) primenjivanje odredaba ovog sporazuma koje se odnose na procedure za rukovanje tajnim podacima;

f) obavezu obaveštavanja organa nadležnog za zaštitu tajnih podataka ugovarača o svakom stvarnom, pokušanom ili mogućem neovlašćenom pristupu tajnim podacima koji se odnosi na ugovor s tajnim podacima u skladu sa odredbama ovog sporazuma;

g) ustupanje tajnih podataka u vezi s ugovorom s tajnim podacima trećoj strani samo uz prethodnu pisanu saglasnost strane porekla.

4. U ugovoru s tajnim podacima preciziraju se mere koje se zahtevaju za zaštitu tajnih podataka, kao i procedura za procenu i naknadu eventualnih gubitaka ugovaračima kao posedicu neovlašćenog pristupa.

5. Ugovori s tajnim podacima sadrže bezbednosnu klauzulu kojom se utvrđuje minimum bezbednosnih mera koje treba primeniti za zaštitu tajnih podataka. U postupku izdavanja bezbednosnog sertifikata za pravna lica organi nadležni za zaštitu tajnih podataka država strana sa ugovaračima obavljaju informativno-konsultativni razgovor u skladu s nacionalnim zakonodavstvom država Strana.

Član 11.

Posete

1. Organi nadležni za zaštitu tajnih podataka strana održavaju konsultacije u toku kojih razmatraju procedure za zaštitu tajnih podataka.

2. Organ nadležan za zaštitu tajnih podataka strane domaćina na zahtev organa nadležnog za zaštitu tajnih podataka strane posetioca, omogućava posetiocima pristup tajnim podacima, odnosno prostorijama u kojima se rukuje s tajnim podacima, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom.

3. Zahtev iz stava 2. ovog člana treba da sadrži:

a) ime i prezime, datum i mesto rođenja i državljanstvo posetioca;

b) broj pasoša odnosno lične karte posetioca;

c) funkciju posetioca i naziv organizacije koju predstavlja;

- d) adekvatni bezbednosni sertifikat posetioca;
- e) svrhu, predloženi radni program i planirani datum posete;
- f) nazive organizacija i objekata u kojima se realizuje poseta;
- g) broj poseta i vreme potrebno za njihovu realizaciju;
- h) drugi podaci o kojima se dogovore organi nadležni za zaštitu tajnih podataka.

4. Svaka strana garantuje zaštitu ličnih podataka posetilaca u skladu s nacionalnim zakonodavstvom.

Član 12.

Povrede bezbednosti

1. Organ nadležan za zaštitu tajnih podataka u slučaju stvarne ili moguće povrede bezbednosti koja se dogodila na teritoriji njegove države, dužan je da o tome bez odlaganja obavesti stranu porekla i da pokrene odgovarajući postupak radi utvrđivanja okolnosti pod kojima je do povrede došlo. Rezultati postupka prosleđuju se strani porekla.

2. Ako se povreda bezbednosti dogodi u trećoj strani, organ nadležan za zaštitu tajnih podataka strane pošiljaoca dužan je da bez odlaganja preduzme radnje iz stava 1. ovog člana.

Član 13.

Troškovi

Svaka strana snosi troškove koji nastanu u vezi sa primenom ovog sporazuma i praćenjem njegove primene.

Član 14.

Rešavanje sporova

Svi sporovi u vezi s tumačenjem ili primenom ovog sporazuma rešavaju se putem konsultacija i pregovora između strana.

Član 15.

Administrativni ugovori

Organi nadležni za zaštitu tajnih podataka mogu radi primene ovog sporazuma da zaključe administrativne ugovore.

Član 16.

Završne odredbe

1. Ovaj sporazum stupa na snagu danom prijema poslednjeg pisanog obaveštenja kojim se strane diplomatskim putem obaveštavaju da su ispunjeni uslovi predviđeni nacionalnim zakonodavstvom njihovih država za njegovo stupanje na snagu.

2. Ovaj sporazum se može izmeniti i dopuniti na osnovu obostrane pisane saglasnosti strana. Izmene i dopune stupaju na snagu u skladu sa stavom 1. ovog člana.

3. Ovaj sporazum se zaključuje na neodređeno vreme. Svaka strana može otkazati ovaj sporazum upućivanjem drugoj strani, diplomatskim putem, pisanog obaveštenja o otkazivanju. U tom slučaju, ovaj sporazum će biti raskinut nakon isteka šest (6) meseci od dana kada druga strana primi obaveštenje o otkazivanju.

4. U slučaju otkazivanja ovog sporazuma, svi tajni podaci koji su preneti u skladu sa ovim sporazumom biće zaštićeni.

Sačinjeno u Beogradu dana 28. februara 2014. godine u dva originala, svaki na srpskom, makedonskom i engleskom jeziku, pri čemu su svi tekstovi podjednako verodostojni. U slučaju razlike u tumačenju, merodavan je tekst Sporazuma na engleskom jeziku.

za Vladu Republike Srbije

za Vladu Republike Makedonije

dr Goran Matić

Lidija Kostovska

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije – Međunarodni ugovori”.

O B R A Z L O Ž E N J E

1. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Makedonije o razmeni i uzajamnoj zaštiti tajnih podataka sadržan je u odredbi člana 99. stav 1. tačka 4. Ustava Republike Srbije koja propisuje da Narodna skupština potvrđuje međunarodne ugovore kada je zakonom predviđena obaveza njihovog potvrđivanja.

2. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

1. Donošenjem Zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Makedonije o razmeni i uzajamnoj zaštiti tajnih podataka Republika Srbija pokazuje spremnost da bilateralnu saradnju sa Republikom Makedonijom unapredi i u sektoru bezbednosti, uz međusobno definisan način razmene i zaštite tajnih podataka.

2. Donošenjem Zakona o potvrđivanju Sporazuma stvara se pravni okvir za intenziviranje i unapređenje saradnje sa jednom od država iz regiona Jugoistočne Evrope. U Strategiji nacionalne bezbednosti Republika Srbija se opredelila da unapređuje saradnju i uspostavlja kvalitetnije i sadržajnije odnose sa državama u regionu Zapadnog Balkana i izrazila uverenje da je nacionalna bezbednost usko povezana sa bezbednošću regiona Jugoistočne Evrope i kontinenta u celini.

3. Donošenjem Zakona o potvrđivanju Sporazuma stvaraju se uslovi zajedničkog delovanja protiv izazova, rizika i pretnji koji se odnose ne samo na Republiku Srbiju već predstavljaju globalne izazove, rizike i pretnje.

4. Donošenjem Zakona o potvrđivanju Sporazuma stvaraju se uslovi za efikasniju saradnju državnih organa Republike Srbije i Republike Makedonije u oblasti unutrašnjih poslova, pravde, spoljnih poslova, odbrane i službi bezbednosti, kao i saradnju sa privrednim subjektima sa teritorije druge države čije poslovanje se odnosi na oblasti namenske industrije i proizvodnju i pružanje usluga za potrebe bezbednosnog sektora.

3. OCENA POTREBNIH FINANSIJSKIH SREDSTAVA

Za ispunjenje potrebnih bezbednosno-tehničkih standarda za primenu ovog zakona biće obezbeđena sredstva iz budžeta resornih ministarstava i drugih državnih organa.

Međunarodnu saradnju u oblasti razmene i zaštite tajnih podataka naša zemlja je započela zaključivanjem Sporazuma između Vlade Republike Srbije i Organizacije severnoatlantskog pakta (NATO) o bezbednosti informacija i kodeksa o postupanju („Službeni glasnik RS - Međunarodni ugovori” 6/11) i Sporazuma između Republike Srbije i Evropske unije o bezbednosnim procedurama za razmenu i zaštitu tajnih podataka („Službeni glasnik RS - Međunarodni ugovori”, br. 1/2012). Za potrebe primene ovih sporazuma formiran je Centralni registar za strane tajne podatke u Kancelariji Saveta za nacionalnu bezbednost i zaštitu tajnih podataka kao i podregistri u Ministarstvu spoljnih poslova, Misiji Republike Srbije pri NATO u Briselu i Misiji Republike Srbije pri Evropskoj uniji, Ministarstvu unutrašnjih poslova, Ministarstvu odbrane i Bezbednosno informativnoj agenciji. Razmena tajnih podataka sa NATO-m i Evropskom unijom, bez obzira na to što su sporazumi potvrđeni,

otpočela je tek kada su Centralni registar i podregistri u napred navedenim misijama, ministarstvima i drugim organima formirani i prošli sertifikacionu posetu ekspertskeg tima NATO, a zatim i Evropske unije.

S obzirom na to da u našoj zemlji već sada postoje kapaciteti u okviru postojećih registara za razmenu tajnih podataka, ista procedura koja je primenjena za potrebe razmene tajnih podataka sa NATO i Evropskom unijom biće primenjena i sa drugim državama. To znači da je za proširivanje postojećih registarskih kapaciteta, ukoliko oni nisu dovoljni, potreban dogovor srpske i druge ugovorne strane, a zatim i da se realizuju sertifikacione posete ekspertskeg timova obe zemlje koji će se uveriti da su ispunjeni svi bezbednosni uslovi za čuvanje tajnih podataka u Centralnom registru i podregistima u drugoj državi.

U skladu sa napred iznetim, ukazujemo da kapaciteti za razmenu tajnih podataka postoje, a da njihovo proširivanje ili otvaranje posebnih registara u drugim organima za tajne podatke makedonske strane predstavlja dug proces kojem prethodi odluka obe strane i formiranje registra za šta će blagovremeno planirati sredstva svi organi u okviru limita na svom razdelu u skladu sa planiranim obimom razmene tajnih podataka.